

Καλώς ήρθατε στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο!

Είμαι ο Νικήτας

και έλαβα και εγώ μέρος στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας.
Βοηθούσα τους αγωνιστές να κουβαλούν τα πολεμοφόδιά τους
στα στρατόπεδα και να πολεμούν.

Για μένα δεν έγραψαν ποτέ κάτι στα απομνημονεύματά τους.
Ωστόσο, συχνά καλλιτέχνες με ζωγράφιζαν στα έργα τους.

Βλέπεις, είμαι εδώ....

στην υποδοχή του Λόρδου Βύρωνα
στο Μεσολόγγι

και εδώ....

όταν ο Παλαιών Πατρών Γερμανός
ύψωσε το λάβαρο της Επανάστασης

και εδώ...

στο στρατόπεδο του Καραϊσκάκη
ανάμεσα στους αγωνιστές.

Φόρεσε
τα μαγικά μου τσαρούχια
και ακολούθησέ με!

Με αυτά θα σου δείχνω τον δρόμο
για να βρεις τα όπλα και τα προσωπικά
αντικείμενα των αγωνιστών του '21,
φανερώνοντας πολλά από τα μυστικά τους.

Τα όπλα που χρησιμοποιούσαν οι αγωνιστές στη Στεριά, για να πολεμήσουν από μακριά τον εχθρό, ήταν τα τουφέκια με τη μακριά κάνη που τα έλεγαν καριοφίλια.

Επίσης, κοντά τους είχαν πάντα και ένα ζευγάρι πιστόλες που τις έβαζαν στο σελάχι που φορούσαν στη μέση τους.

Τα όπλα τους τα γέμιζαν με μπαρούτι και βόλια που έβγαζαν από τις παλάσκες τους. Έσπρωχναν με το χαρπί το βόλι μέσα στο όπλο και το πυροδοτούσαν τραβώντας τη σκανδάλη με την τσακμακόπετρα.

Συχνά το βόλι το έφτιαχναν μόνοι τους ρίχνοντας μολύβι στη μήτρα, ενώ με τη μεζούρα μετρούσαν με ακρίβεια το μπαρούτι που έριχναν στο όπλο.

Για τη μάχη σώμα με σώμα χρησιμοποιούσαν τα σπαθιά τους που ήταν το γιαταγάνι και η πάλα.

Βρες στην αίθουσα 4 το καριοφίλι του Μακρυγιάννη.

Ποια θεά είναι σκαλισμένη στο κοντάκι του;

Παρατήρησε και γράψε το όνομά της: _____

Τα επίσημα έγγραφα του Αγώνα που έβγαιναν από το στρατόπεδο κάθε επαναστατημένης περιοχής οι αγωνιστές τα σφράγιζαν με μια λέξη που έδειχνε την αποφασή τους ν'αγωνιστούν για την:

(χρησιμοποίησε τη σφραγίδα και δες τι γράφει)

ΑΙΘΟΥΣΑ 4

(μπορείς να χρωματίσεις την εικόνα)

«Χαρτί και καλαμάρι δεσ και εμέ το παλληκάρι»

Οι αγωνιστές και οι γραμματικοί τους έγραφαν τις επιστολές τους με πένα που έβγαζαν από το καλαμάρι τους.

Το καλαμάρι έχει μια μεγάλη θήκη για πένες και μια μικρή θήκη για το μελάνι. Είναι μεταλλικό και διακοσμημένο συχνά με χρυσό, ασήμι και ημιπολύτιμους λίθους. Το κουβαλούσαν οι γραμματικοί, οι έμποροι και οι μαθητές στο ζωνάρι τους.

Εδώ μπορείς να δεις το καλαμάρι του - - - - -

Οι πορείες στα βουνά, από λημέρι σε λημέρι, ήταν συχνές και δύσκολες.

Όταν συναντούσαμε πηγή, γεμίζαμε τα παγούρια μας με νερό και πίναμε με το τάσι.

Να, κοίτα στην Αίθουσα 5 την τσότρα.

τον ταμπουρά

και το τάσι του Μακρυγιάννη!

Να, κοίτα εδώ! Ένας λαϊκός τεχνίτης σκάλισε τις φιγούρες μας πάνω στο ξύλο, όπως ακριβώς ήμασταν, με ξυρισμένα κεφάλια και βρώμικες από το μπαρούτι και το αίμα φουστανέλλες.

Μετά τις νίκες το γλέντι δεν αργούσε να στηθεί. Πάντα υπήρχε κάπου εκεί και ένας ταμπουράς για να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε. Τότε το κρασί, το τραγούδι και ο χορός ημέρευαν για λίγο την ψυχή μας και μας έδιναν δύναμη και κουράγιο για να συνεχίσουμε τον Αγώνα.

Ποιό είναι;

(αντιστοιχίσε τις εικόνες με τα ονόματά τους)

Μάντεψε σε τί χρησίμευε το καθένα.

Παρατήρησε τη διακόσμηση τους.

το σελάχι

το καριοφίλη

το γιαταγάνι

η παλάσκα

Οι δυσκολίες στη μάχη ήταν πολλές, γιατί ο στρατός των Τούρκων ήταν πολύ μεγαλύτερος. Ωστόσο, κάθε φορά που με αιφνιδιασμό κερδίζαμε τη μάχη, τα **λάφυρα**, δηλαδή τα **όπλα**, τα **ζώα** και οι **τροφές** που παίρναμε από τον εχθρό, μας αποζημίωναν και δυνάμωναν τη θέλησή μας.

Εδώ θα βρεις και δυο **γιαταγάνια**,
λάφυρα που πήρα από τη μάχη στα Δερβενάκια.

(μπορείς να χρωματίσεις
τον Γέρο του Μοριά)

Πριν από αυτή την μάχη **παρουσιάστηκα** μπροστά στον **Γέρο του Μοριά**, ζητώντας του όπλα για να πολεμήσω και εγώ μαζί του.

Εκείνος, επειδή ήμουν μικρός, δεν μου έδωσε και πολλή σημασία. Ωστόσο, **μου είπε να πολεμήσω με ό,τι έχω** και ότι, αν ήμουν άξιος και τυχερός, θα έπαιρνα όπλα από τον εχθρό.

Έτσι και έκανα. **Μετά τη μάχη** παρουσιάστηκα μπροστά του με καινούργια φορεσιά, σελάχι και όπλα πλουμιστά.

Όταν του θύμισα ποιος ήμουν, **εκείνος με καμάρι με επιβράβευσε** και μίλησε για μένα σε όλο το στρατόπεδο **παινεύοντας την παλληκαριά μου**.

Εδώ θα δεις τα όπλα του **Θεόδωρου Κολοκοτρώνη**.
Η **περικεφαλαία** του, οι **επιωμίδες** και ο **θώρακός** του ήταν η αρματωσιά του από τότε που είχε καταταγεί με τον βαθμό του ταγματάρχη στο **ελληνικό σώμα** του **αγγλικού στρατού** στη **Ζάκυνθο**.

Στη μέση του φορούσε το **σελάχι** με τις **ασημένιες πιστόλες** του, ενώ με κορδόνι είχε περασμένο πάνω από το **ασημοκέντητο γιλέκο** του το **σπαθί** του που **ήλεχόταν πάλη**.

Κοιτώ τη μορφή του στη **μάσκα** και νοιώθω ότι τον βλέπω μπροστά μου.

Στο ξεκίνημα της Επανάστασης, την **εκδικητική μανία των Τούρκων** πλήρωσαν με τη ζωή τους ο **Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄** και πολλοί **άλλοι αρχιερείς** της εκκλησίας μας.

Εδώ, στον διάδρομο 6, μπορείτε να δείτε **κομμάτια από τα άμφιά του** και το **έπιπλο-γραφείο** από το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης.

Μπροστά, οδηγοί στον Αγώνα μας μπήκαν και ιερείς όπως ήταν ο **Παλαιών Πατρών Γερμανός**.

Στην προθήκη, **μπορείς να δεις** το πολύ μεγάλο **κομπολόι** του.

Τον Αγώνα για την Ανεξαρτησία μας τον δώσαμε σε στεριά και θάλασσα.

Στο διάδρομο 7 βλέπεις τα **ακρόπρωρα των πλοίων** να σε κοιτούν καταπρόσωπο, με ορθάνοιχτα μάτια.

Αρχαίοι στρατηγοί, ήρωες και θεοί στέκονταν στην πλώρη των πλοίων, αποφασισμένοι να διώξουν μακριά τον εχθρό και να **φέρουν καλή τύχη και νίκη** στο πλήρωμά τους.

Παρατήρησε τα ακρόπρωρα και συμπλήρωσε τα ονόματα των πλοίων τους:

Τα πλοία από τα νησιά της **Ύδρας**, των **Σπετσών** και των **Ψαρών** που ανήκαν στον πολεμικό μας στόλο ήταν **ξύλινα ιστιοφόρα** που τα βάφτιζαν με **αρχαία ελληνικά ονόματα**.

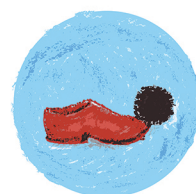
Ένας **στόλος εξακοσίων** περίπου πλοίων με ονόματα, όπως **Θεμιστοκλής**, **Άρης**, **Επαμεινώνδας**, **Σόλων**, **Αγαμέμνων**, **Αχιλλεύς**, έπλεαν στο Αιγαίο και πολεμούσαν ενάντια στην τυραννία. Τα πλοία έφεραν στην **άκρη της πλώρης** τους **ξύλινες φιγούρες** με τις μορφές των **αρχαίων θεών και ηρώων**.

(μπορείς να χρωματίσεις το Ακρόπρωρο)

Συχνά οι **καραβομαραγκοί** σκάλιζαν πάνω στις **φιγούρες των πλοίων** **θαλάσσια μυθικά όντα** για να τις κάνουν **φοβερότερες**.

Παρατήρησε το **μυθικό πλάσμα** που είναι **σκαλισμένο πάνω στη φιγούρα του Άρη**.

Η αγάπη για την Ελλάδα και τον πολιτισμό της έσπρωξε φιλελεύθερους ανθρώπους από διαφορετικά μέρη του κόσμου (Γαλλία, Ελβετία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Δανία, Αμερική) να μας συμπαρασταθούν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Αυτοί ήταν οι **φιλέλληνες**.

Κάποιοι από αυτούς έφθασαν στην Ελλάδα και **πολέμησαν**, δίνοντας και τη ζωή τους ακόμη, ως στρατιώτες και αξιωματικοί του στρατού της.

Κάποιοι άλλοι, οργανωμένοι σε επιτροπές, **συγκέντρωναν χρήματα** για να βοηθήσουν τον Αγώνα μας.

Φιλέλληνες υπήρξαν και **γνωστοί καλλιτέχνες** που εμπνέονταν από την Ελληνική Επανάσταση και έφτιαχναν ζωγραφικά και γλυπτά έργα παρουσιάζοντας τον ηρωισμό των Ελλήνων.

Ο πιο γνωστός φιλέλληνας που ήρθε να πολεμήσει στο Μεσολόγγι το 1824 και άφησε εκεί την τελευταία του πνοή ήταν ο ποιητής **Λόρδος Μπάυρον** (George Gordon Noel Lord Byron).

Εδώ, στον διάδρομο Β, μπορείς να βρεις προσωπικά αντικείμενα και όπλα του όπως ήταν η περικεφαλαία και το σπαθί του.

Ιδιαίτερα αξιοπερίεργο είναι το **σεντούκι** του.

Παρατήρησέ το προσεκτικά.

Μπορείς να καταλάβεις σε τι πραγματικά του χρoσίμευε;

Σε αυτή την αίθουσα υπάρχουν **πίνακες, χαρακτικά, κεντήματα** που απεικονίζουν κι άλλα παιδιά σαν κι εμένα.

Μπορείς να μας βρεις;

Ο Αγώνας μας κράτησε 9 χρόνια σε στεριά και θάλασσα.

ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ 8

(μπορείς να χρωματίσεις
την εικόνα)

Τα καράβια πρόσφεραν πολλά στον Αγώνα, γιατί μετέφεραν στρατιώτες
και πολεμοφόδια όπου υπήρχε ανάγκη αλλά και γιατί συμμετείχαν
στην **πολιορκία** των κάστρων από τη θάλασσα.

Από τον Αγώνα δεν έλειψαν και οι **γυναίκες**.

Ανακάλυψε εδώ κάποιες από αυτές.

Πάνω στα πλοία, κάποιοι πολεμούσαμε με **κανόνια**
και άλλοι με τα **τρομπόνια** και τα **επτάκανα**.

Το επτάκανο και το τρομπόνι ήταν όπλα με τα οποία ρίχναμε πολλά βόλια μαζί.
Με το επτάκανο ρίχναμε με μιας επτά βόλια.

Να, εδώ το **επτάκανο** και οι **γεμιστήρες** του!

Λύσε τον γρίφο: "Είμαι όπλο ναυτικό με όνομα μουσικό"

Συχνά οι ναυτικοί μας χρησιμοποιούσαν πολεμικά τεχνάσματα στη θάλασσα
που χρειάζονταν τόλημη και πολύ καλό συντονισμό για να πετύχουν.

Ένα από αυτά ήταν και η **πυρπόληση** των τούρκικων πλοίων.

Συμπλήρωσε τη φράση:

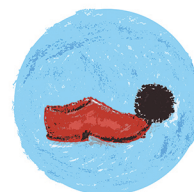
"Είμαι πλοίο - όπλο εγώ, γνωστό και ως - - - - -"

Ένας από τους πιο γνωστούς μπουρλοτιέρηδες-πυρπολητές του Αγώνα
ήταν ο **Κωνσταντίνος Κανάρης**.

Στην Αίθουσα αυτή υπάρχει κάτι δικό του που πραγματικά θα σε ξαφνιάσει!

Βρες το με τη βοήθεια του γρίφου:

"Στο αγγείο μέσα μια - - - - -
μας θυμίζει κατορθώματα ηρωικά"

Το 1828 κυβερνήτης της Ελλάδος γίνεται ο Ιωάννης Καποδίστριας.

Ο **Καποδίστριας** που ήταν σπουδαίος πολιτικός και διπλωμάτης προσπάθησε να σχεδιάσει το **νέο ελληνικό κράτος** δίνοντας **ελπίδα για το μέλλον** σε όλους εμάς τους νεότερους. Τον Φεβρουάριο του 1830, δέκα χρόνια μετά το ξεκίνημα της Επανάστασης, η **Ελλάδα ξαναγεννιέται**.

Την **ανεξαρτησία της Ελλάδας** συμφώνησαν μεταξύ τους η **Γαλλία**, η **Αγγλία** και η **Ρωσία** που ήταν οι μεγαλύτερες δυνάμεις της εποχής. Η στιγμή αυτή έμοιαζε πραγματικά για εμάς σαν ένα όνειρο.

Ο κυβερνήτης έβαλε πάνω στη σφραγίδα του κράτους ένα μυθικό πουλί, τον **φοίνικα**, που **αναγεννιόταν** από τις στάχτες του.

Αναζητήσε το μυθικό πουλί και πάνω σε άλλα αντικείμενα

(μπορείς να χρωματίσεις την εικόνα)

Ευτυχίσαμε να δούμε την πατρίδα μας ελεύθερη!
Οι θυσίες μας δεν πήγαν χαμένες!

Να, κοίτα με εδώ, όταν **μεγάλος** πια στην **ελεύθερη Αθήνα** γιορτάζω τα **Κούλουμα**.

Εγώ είμαι αυτός που **παίζω τον ταμπουρά** για να τραγουδήσουν και να χορέψουν τα **παλληκάρια** τα **ηρωικά** μας **κατορθώματα**.

Κλείσε τα μάτια σου, **μπες για λίγο** στη **θέση** μου και **φαντάσου** πώς **ένιωθα**, αφού και **εγώ**, αν και **παιδί** τότε, **πολέμησα** για τη **λευτεριά**!

Αν θέλεις να νιώσεις για λίγο ένας από εμάς, ακολούθησε τα βήματά μου... μία έκπληξη σε περιμένει!

